

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА АВІАЦІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ОПАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ**

з дисципліни «Конфліктологія та практична медіація»
за спеціальністю 053 «Психологія»

Укладач:
професор кафедри авіаційної
психології О.М. ОТИЧ

Методичні рекомендації розглянуті та схвалені на
засіданні кафедри авіаційної психології

протокол № 12 від «11» жовтня 2021 р.

Завідувач кафедри

Л.В. ПОМИТКІНА

Модуль 1

Тема 6. Змістовий та структурний аналіз конфлікту

План

1. Алгоритм аналізу конфлікту.

Література

1. Конфліктологія: конспект лекцій для підготов. магістрів усіх форм навч. / В. Я. Галаган, В. Ф. Орлов, О. М. Отич. – Київ : ДЕТУТ, 2008. – 292 с.
2. Психологія конфлікту : навч.-метод. посіб. для підготовки магістрів усіх форм навчання / О. М. Отич ; Мистецький ін-т художнього моделювання та дизайну ім. Сальвадора Далі. – Київ : МІХМД, 2008. – 284 с.
3. Отич О. М. Конфліктологія: наука і мистецтво оволодіння конфліктом : метод. рек. з навч. дисцип. «Конфліктологія» для студ. денної форми навчання / уклад. О. М. Отич. – Київ : КУЕТТ, 2005. – 37 с.
4. Смеляненко Л.М., Петюх В.М., Торгова Л.В., Гриненко А.М. Конфліктологія: Навч. посібник /За заг. ред. В.М. Петюха, Л.В. Торгової. – К.: КНЕУ, 2003.
5. Киселёва А. Управление конфликтами. Практическое руководство по тренингу. – Харьков: Изд-во «Гуманитарный центр», 2018. -175 с.
6. Шейнов В. Управление куюнфликтами.- СПб.: Питер, 2014. - 576 с.

Для того, щоб проаналізувати структуру конфлікту, слід виокремити основні його складові.

I. Конфліктуючі сторони — окремі особистості або групи можуть бути замішані у конфлікті, а інші учасники конфлікту — співчуваючі (групи підтримки з одного або з іншого боку), провокатори (підбурювачі), примирювачі, консультанти, медіатори.

II. Зона розбіжностей — предмет, факт, проблема. Нерідко самі учасники конфлікту їх чітко не уявляють. Однак коли вони почнуть конфліктувати, зона розбіжностей зростає, у ній з'являються нові й нові зони. Коли учасники конфлікту досягають згоди в якомусь пункті, то зона розбіжностей звужується. У разі ліквідації всіх розходжень вона зникає, що означає завершення конфлікту.

III. Уявлення про ситуацію. Кожен з учасників має своє уявлення про конфліктну ситуацію. Учасники конфлікту бачать справу по-різному — це, власне, і створює ґрунт для їхнього зіткнення. Щодо конфлікту це означає: якщо людина вважає конфліктну ситуацію реальною, то це викликає реальні конфліктні наслідки

IV. Мотиви. Чому двоє людей уявляють одне й те саме по-різному? Тут існує багато причин. Вільям Шекспір писав, що кожна людина — цілий світ у мініатюрі, який ніхто ніколи не зможе пізнати й зрозуміти повністю. У кожній людині складається свій комплекс установок, потреб, інтересів, думок, ідей. Мотиви можуть бути як усвідомленими, так і неусвідомленими. Коифліктолог далеко не завжди може легко зрозуміти мотиви, якими керуються учасники конфлікту. Люди нерідко приховують справжні мотиви своєї поведінки, бо самі їх як слід інколи не розуміють. Для конфліктолога важливо розібратися в мотивах, прагненнях учасників конфлікту, бо інакше складно зрозуміти їхню поведінку, щоб спрямувати хід конфлікту на конструктивне вирішення.

V. Дії. Коли в конфлікуючих сторін є зона розбіжностей, різні уявлення про ситуацію, що виникає у зв'язку з існуванням цієї зони, то, природно, ці сторони починають поводитися так, що їхні дії заходять у суперечність. Дії однієї сторони заважають іншій досягти своєї мети — тому оцінюються як негативні, некоректні. У зіткненні спрямованих один проти одного дій та протидій конфліктолог повинен бачити за видимими проявами конфлікту його невидимі сторони. У цьому полягає його місія.

Основні етапи аналізу конфлікту: складання плану, визначення конкретного об'єкта вивчення, розробка методів аналізу конфлікту, пробне дослідження, доопрацювання програми й методики, збирання первинної інформації, якісна та кількісна обробка зібраних даних, аналіз та пояснення отриманих результатів, обґрунтування та формулювання висновків і практичних рекомендацій.

Термінологічний словник

об'єктивні та суб'єктивні складові конфлікту, картографія конфлікту.

Питання для самоперевірки

1. Назвіть основні складові структури конфлікту.
2. Складіть план аналізу конфлікту з обраного вами художнього твору.